

Οι θησαυροί της Έπαυλης των Παπύρων σε μια μεγαλειώδη έκθεση

/ [Παιδεία και Πολιτισμός](#)

Σημαντικά ευρήματα από την Έπαυλη της Πομπηίας αλλά και ακριβείς ψηφιακές απεικονίσεις του απίθανου κτιρίου που θάφτηκε στις στάχτες του Βεζούβιου.

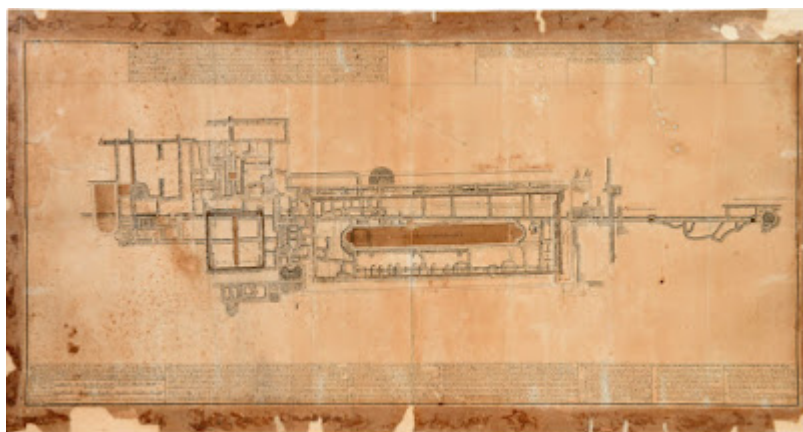
Η Βίλα Getty σχεδιάστηκε πάνω στο πρότυπο της Έπαυλης των Παπύρων (Villa dei Papiri) στο Ερκολάνο, μια αρχαία ρωμαϊκή πόλη που καταστράφηκε από την έκρηξη του Βεζούβιου το 79 μ.Χ.

Ανακαλύφθηκε το 1750 και οι έρευνες που διενεργήθηκαν τη δεκαετία του '90 και στις αρχές του 2000 έφεραν στο φως θαυματικά χρωματιστά μάρμαρα και μωσαϊκά, φρέσκο, μια μεγάλη συλλογή μπρούντζινων και μαρμάρινων αγαλμάτων, καθώς και μια μοναδική βιβλιοθήκη με περισσότερους από χίλιους παπύρους, που δίνουν μια πολύ καλή εικόνα των φιλοσοφικών αναζητήσεων του Ρωμαίου ιδιοκτήτη της, δηλαδή του πεθερού του Ιούλιου Καίσαρα.

Η έκθεση «Buried by Vesuvius: Treasures from the Villa dei Papiri» που ξεκίνησε στις 26 Ιουνίου και θα διαρκέσει μέχρι τις 28 Οκτωβρίου παρουσιάζει πολλά από τα σημαντικά ευρήματα που ανακαλύφθηκαν το 1750, καθώς και άλλα που ανασκάφηκαν πρόσφατα, και διερευνά τις προσπάθειες που γίνονται μέχρι σήμερα για να ανοιχτούν και να διαβαστούν οι πάπυροι, που βρίσκονται σε πολύ κακή

κατάσταση. «Η Έπαυλη των Παπύρων είναι μία από τις πιο πολυτελείς ιδιωτικές κατοικίες της κλασικής περιόδου [...] Μεταξύ των πιο εντυπωσιακών εκθεμάτων είναι ένα σπάνιο γλυπτό που αναπαριστά έναν μεθυσμένο Σάτυρο, το οποίο βρίσκεται σε φάση επεξεργασίας και συντήρησης ως μέρος ενός πρότζεκτ που γίνεται σε συνεργασία με το Αρχαιολογικό Μουσείο της Νάπολης» εξηγεί ο Timothy Potts, διευθυντής του Μουσείου Getty.

Η Έπαυλη των Παπύρων ήταν μια πολυτελής κατοικία, χτισμένη στον κόλπο της Νάπολης περίπου το 40 π.Χ. Η αρχική ανασκαφή του 1750 έγινε με τη χορηγία του βασιλιά Καρόλου VII. Η επίβλεψή της ανατέθηκε στον Karl Weber, έναν Ελβετό μηχανικό της Βασιλικής Φρουράς που κατέγραψε λεπτομερώς το γενικότερο αρχαιολογικό πλαίσιο των εργασιών του. Εξού και το ανασκαφικό του πλάνο που παρουσιάζεται στην έκθεση και παρέχει λεπτομέρειες σχετικά με την αρχιτεκτονική και τη διακόσμηση του κτιρίου, τις ημερομηνίες ανεύρεσης των διαφόρων ευρημάτων κ.ά. Όταν, στις αρχές του 1970, ο J. Paul Getty αποφάσισε να δημιουργήσει ένα αντίγραφο της Έπαυλης των Παπύρων για το μουσείο του στο Μαλιμπού, ο αρχιτεκτονικός σχεδιασμός βασίστηκε στα σχέδια του Weber.

Ανασκαφικό σχέδιο της Έπαυλης των Παπύρων 1754-58, Karl Jacob Weber (Ελβετία, 1712-1764). Τέμπερα, μελάνι, περγαμηνή και μολύβι. Υ.: 58,5 εκ., Π.: 123,5 εκ. Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, Νάπολη. Εικόνα: Giorgio Albano

Όπως εξηγεί ο Kenneth Lapatin, επιμελητής αρχαιοτήτων του Μουσείου Getty: «Η πρώτη έκθεση σχετικά με την Έπαυλη των Παπύρων δεν θα μπορούσε να γίνει πουθενά αλλού, παρά μόνο στη Βίλα Getty, που αποτελεί αναβίωσή της. Αυτή η ιδέα άρεσε στον κ. Getty λόγω της σύνδεσης της έπαυλης με τον Ιούλιο Καίσαρα. Ο Getty συχνά συνέκρινε τον εαυτό του με τους Ρωμαίους άρχοντες και θαύμαζε ιδιαίτερως τον Ιούλιο Καίσαρα και τον αυτοκράτορα Αδριανό. Η ανακατασκευή της έπαυλης συνδέεται με την απόπειρά του να αφήσει πίσω του την ταυτότητα του επιχειρηματία από τις μεσοδυτικές Πολιτείες και να γίνει ένα Ευρωπαίος αριστοκράτης».

Ένα από τα πιο σημαντικά ευρήματα της περιόδου του 1750 ήταν ένα μπρούντζινο άγαλμα του 1ου αι. που αναπαριστά έναν μεθυσμένο Σάτυρο σε μια δυναμική πόζα. Ο Γερμανός λόγιος του 18ου αι. J.J. Winckelmann τον χαρακτήρισε ως ένα από τα πιο όμορφα μπρούντζινα αγάλματα που σώζονται από την αρχαιότητα.

Μεθυσμένος Σάτυρος, 1ος αι. π.Χ.-1ος αι. μ.Χ. Μπρούντζος, χαλκός, κασσίτερος και κόκαλο. Υ.: 137 εκ., Μ.: 179 εκ. Βρέθηκε στο δυτικό άκρο του τετράγωνου περιστυλίου, 10 Ιουλίου 1754, Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, Νάπολη. Αναπαρήχθη κατόπιν συμφωνίας με το υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού.

Επίκουρος. Ρωμαϊκό, 1ος αι. π.Χ.-1ος αι. μ.Χ. Μπρούντζος. Υ.: 20 εκ. Βρέθηκε βόρεια του tablinum, 3 Νοεμβρίου 1753, Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, Νάπολη. Εικόνα: Giorgio Albano

Άλλη μια σημαντική ανακάλυψη ήταν αυτή των περίπου 1.100 παπύρων που αποτελούν τη μόνη σωζόμενη βιβλιοθήκη της κλασικής περιόδου. Η πρώτη

απόπειρα να διαβαστούν οι πάπυροι έγινε τον 18ο αι. από τον Camillo Paderni, τον πρώτο διευθυντή του βασιλικού μουσείου στο Portici. Το 1753, ο πατέρας Antonio Riaggio, επιμελητής χειρογράφων στο Βατικανό, έκανε πιο επιτυχείς προσπάθειες, κατασκευάζοντας μηχανήματα για να ξεδιπλώσει τα ρολά των παπύρων – ένα από αυτά παρουσιάζονται στην έκθεση. Αρχές του 2000 χρησιμοποιήθηκαν πιο εξελιγμένες μέθοδοι για την αποκωδικοποίηση των παπύρων και ένα βίντεο που παίζει την έκθεση δείχνει ακριβώς αυτήν τη διαδικασία.

Τρία ελληνορωμαϊκά ρολά παπύρων με άνθρακα, 2ος αι. π.Χ.-1ος αι. μ.Χ. Πάπυρος, ξύλο και ηφαιστειακό υλικό. Υ.: 6,5-9 εκ., Π.: 15,5 εκ. Δ.: 6-7,5 εκ. Βρέθηκε μεταξύ Οκτωβρίου 1752 και 25 Αυγούστου 1754, Εθνική Βιβλιοθήκη «Vittorio Emanuele III», Νάπολη. Εικόνα: Με την παραχώρηση του υπουργείου Πολιτισμού

Εικονικό Αρχαιολογικό Μουσείο του Ερκολάνο. Ψηφιακή αναπαράσταση της Έπαυλης των Παπύρων: Άποψη της διαβάθμισης της έπαυλης από τα νότια. Παραχώρηση του Εικονικού Αρχαιολογικού Μουσείου του Ερκολάνο.

Οι περισσότεροι από τους παπύρους που έχουν διαβαστεί είναι ελληνικές φιλοσοφικές πραγματείες κυρίως ενός οπαδού του Επίκουρου. Η προτομή του, καθώς και άλλων Ελλήνων διανοουμένων, και διάφορα εκθέματα, όπως ένα γουρουνάκι και ένα ηλιακό ρολόι, αποδεικνύουν το ενδιαφέρον του ιδιοκτήτη της έπαυλης για τη φιλοσοφία του Επίκουρου και τη ρητορική του.

Φρέσκο με ένα ρωμαϊκό αρχιτεκτονικό τοπίο, περ. 40 π.Χ. Γύψος και χρωστική ουσία. Υ.: 65 εκ. Π.: 84 εκ. Βρέθηκε στον προαύλιο χώρο, 15 Δεκεμβρίου 1754, Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, Νάπολη. Εικόνα: Giorgio Albano

Φρέσκο που απεικονίζει μια Μέδουσα. Ρωμαϊκό, 1ος αι. μ.Χ. Γύψος και χρωστική ουσία, Υ.: 25,5 εκ., Π.: 32,5. Βρέθηκε στην Έπαυλη των Παπύρων μεταξύ 15 Ιουνίου και 22 Ιουνίου 1755, Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, Νάπολη. Εικόνα: Giorgio Albano

Φρέσκο με έναν Έρωτα. Ρωμαϊκό, 45-79 μ.Χ. Γύψος και χρωστική ουσία. Υ.: 35 εκ., Π.: 24 3κ. Βρέθηκε νότια του tablinum, 20 Μαΐου 1753, Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, Νάπολη. Εικόνα: Giorgio Albano

Φρέσκο με πάπιες και ελάφι. Ρωμαϊκό, περ. 40 π.Χ. Γύψος και χρωστική, Υ.: 119 εκ., Π.: 105. Βρέθηκε στον προαύλιο χώρο, 16 Ιουνίου 1754, Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, Νάπολη. Εικόνα: Giorgio Albano

Τα δωμάτια και οι κήποι της Έπαυλης των Παπύρων κοσμούνταν από περίπου 90 γλυπτά από μπρούντζο και μάρμαρο που αναπαριστούσαν ήρωες της μυθολογίας, αθλητές, πολιτικούς, ποιητές και φιλοσόφους. Κυριαρχούσαν τα πορτρέτα φιλοσόφων και πολιτικών της ελληνιστικής περιόδου. Η παρουσίαση αυτών των ευρημάτων έχει σχεδιαστεί έτσι ώστε να οδηγεί το κοινό σε μια σύγκριση μεταξύ των επιτευγμάτων και των αποτυχιών αυτών των ανθρώπων, αλλά και ανάμεσα στα διαφορετικά καλλιτεχνικά στυλ.

Πηγή: Μ. Δρουκοπούλου, LiFO